

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

IX. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1912. december 15.

284. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradiata del Sasso Bianco 3, Wurzer ház I em.

Feladás szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Felévre . . . . . 12 kor. | Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Nyelvtelefonos száma (sürgős esetekben) 400.

A kémek.

Tegnap egy embert fogott el a rendőrség, akiről kiderült, hogy közönséges kém, aki azért furakodott közénk, hogy ki tudjon olyasmit, amit más ország pénzért vásárol meg tőle. Itt járt-kelt közöttünk, mint jóbarát, kezeltünk is veie, mert azt hittük, hogy az, aminek kiadta magát: újságíró. És most kiderült, hogy csak spicli akitől minden jóra való ember utálattal fordul el. Melyik államnak akart kémkedni: nem tudjuk, de örvendünk, hogy elvesztette a játszmat.

Igen valószínűnek tartjuk, hogy vagy Oroszországnak, vagy Szerbiának akart szolgálatot tenni. És csak nem is meglepő, hogy itt orosz kémeket fogtak. Az események szemünk láttára történnek, nagyon jól tudjuk tehát, hogy háborus világot élünk s ebben az időjárásban épen nincs esodálkozni való azon, hogyha itt kémeket fognak. Elvégre nekünk nem Szerbiával van most dolgunk-bajunk, hanem Oroszországgal, a mely folyton-folyvást Európa kéményét látszik tisztogatni, holott odahaza rendre tüzet fog a maga saját kéménye. Nem okul még sem ez a kolosszus, hanem játszik Európával.

A hármasszövetség, melynek újból való megkötése bizonyos megnyugvást idézett elő egész Európában, tudjuk, hogy Oroszországgal van. Azért, hogy ez a medve meg ne mozdulhasson déli és nyugoti

„A Tengerpart“ tárcája.

Szabadulás.

.... Reggel jött érte a kocsis és elvitte Zsófit a vasuti állomásra.

Ez már egészen gépiesen ment. A ládáját előzetes tudakozódás után minden különösebb izgalom nélkül föladta, egy hordár segítségével, Kanizsáig. Azután ugyanez a hordár utbaigazítása szerint, megváltotta a jegyét Barcsra át Nagykanizsára. A jeggyel egész otthonosan kiment peronra (a kis kézi koffer a hordárnál maradt.) Ott bedobta a leveleit a postaszekrénybe. Aztán leült egy padra és várakozott.

A mikor az ideje eljött, megérkezett a vonat, indulásra csöngettek, a hordár intéseire beszállott ő is a többi utassal egy III-ik osztályú kocsiba. Ott kifizette a hordárt (talán többet is adott a kelleténél). De nem ment be a kupéba, hanem kiunt maradt a kocsis előreszéiben, a hol beszállott... És nem is érdeklődött, hogy van-e bent számára hely a kocsiban? ...

Egy fiatal ember kezdett vele szemben udvariaskodni és fölajánlotta neki szolgálatait. Ő felegetett is neki. Mindenáron azt akarta a fiatalember, hogy evvütt utazzanak, mert a kupében, a melyben ő ül, van hely elég, míg ellenben a többiben nincsen. És ezzel már fogta is a leány kis kézi koffer

határain. Nemi is mozdul, mert bele törnek a manesa. Ellenben kelet felől levezető utat talál a Balkánra s bár a Dardanellák utját vágják, mégis protektorosdit játszik édes szerb testvéreivel szemben. Innen a nagy-szerb álmom, ez a szép ábránd, melyből, hej, de kínos lesz nem sokára kijózanodni!

Délről és nyugatról nem mozdulhat Oroszország, mert nem tud és mert nem mer megmozdulni. Mivel azonban kíváncsi, hogy mi történik a monarchia belsejében. (azt úgyis látja, hogy a határon fel van készülve a haderőnk az ő méltó fogadására) hát kémeket küld Magyarországra, újságírókat, meg apácákat és más jámbor külsejű embereket, akiket a határon áteresztenek, csak visszafelé lesz elzárva előlük az út.

A mi újságírónk alkalmasint a horvát határt akarta rekognoszálni, hogy hol vannak a hidak hol lehetne azokat alkalmasan felrobbantani. A pólai nafta raktár csak svindli. De hát elfogták. Ez rája nézve nem nagy baj s ránk nézve se tulságos siker. Mindössze azt jelenti, hogy az ipse rosszul maszkirozta át magát s tovább nem kémkedhet.

Hogy Oroszország, amely a békét hirdeti, emellett azonban tüzei Szerbiát, miért küld kémeket a monarchiába, az nyilván való. Tanulmányozza a szituációt. Nem a terepet, hiszen az megvan a mappán, hanem azt, hogy kész-e a haderőnk a háborura és van-e itt háborus kedv. A muszka ugyanis a hármasszövetség létezése óta nagyon óvatos és százszor is meggondolja,

jét és bevitte a maga kupéjába.

— Pedig alig hiszem, hogy evvütt utazhatunk — mondta Zsófi az üres kézzel visszatérő fiatalembernek, minden különösebb megindultság nélkül, szavait meg sem magyarázva.

Es ezeknek a szavaknak tényleg nem is tulajdonított volna senki különösebb jelentőséget. Azért nem esoda, hogy a fiatalember sem ütközött meg rajtuk.

A vonat megindult... és kezdte elhagyogatni az ösmerős házakat...

Zsófi nem törődött többé a fiatalemberrel. Hagyta, hadd beszéljen, de egyetlen szavára sem figyelt. Nem törődött ő most már semmivel... Csak az a tudat foglalta le teljesen egész gondolkozását, hogy neki most igazán mennie kell... Hogy ő most igazán megy... Egyre jobban távolodik a várostól, holott ő egyáltalán nem akar elutazni, csak azért sem. És mégis megtette azt a boldogságot, hogy beszállott, a vonat-kocsiba.

De ő nem fogja itt hagyni Béltekiéket csak azért sem!...

Göresösen szorongatta markában a jegyet, amelyet a kalauz még át sem lyukasztott....

Amint aztán a hadapródiskola is kezdett elmaradozni, Zsófi egyszerre olyan lázas lett, hogy nem tudta mit csinál.

Csak azt érezte, hogy erőszakos, hideg vaskezek le akarják tépni valahonnan, amibe göresösen kapaszkodik. S ő csak an-

hogy drága szerb testvéreiért háboruba keveredjék-e velünk. Ezért küldi kémjeit monarchiánkba s most, hogy itt Fiumében egy kémeket elfogtak, ne haragudjunk Oroszországra, inkább szeressük őt, mert kémjeivel akarja bizonyosságát adni, hogy nem kezdhet háborút.

Szerb kémeket is fognak eleget az országban. Nagy errefelé most a gravitáció szerb részről is. Van rác a világon, hála istennek, elég, jut belőle mindenféle fajta: kém is, vadállat is, rabló is, királygyilkos is.

Ad vocem: királygyilkos! Petar mester az urnak 1903 esztendejében került a szerb trónra, miután a belgrádi konakban egy szép napon fölkoncolták Obrenovics Sándor királyt és az ő törvényes szeretőjét, Draga Masint. Genfben élt addig Petar, mint Karagyorgyevics hereceg s Belgrádban él azóta, mint Petar király s most mint győzelmes hadjáró.

A rác királyok végzete mintha ott sötétednék megint a belgrádi konak fölött. Ezuttal nemesak olyképp, hogy saját rácjai törnek a király életére, hanem akként, hogy Európa hatalmai kötnék utilaput a talpára, mondván: eredj odébb, mert nekünk olyan király kell Belgrádban, aki jobb kocsis, mint te vagy, aki féken tartja ezt a folyton fészkelődő népet.

Péter király érzi ezt; nemesak sejti, de tudja is, azért állt most hirtelen ő maga a háborus-párt élére. Péter, Péter, késő már! A háborút most már nem Szerbia diktálja, mert a szegény király szekerén nem jó helye

nál inkább tartja magát. Pillanatra forogni kezdett vele a világ. Behunyta a szemét. Megtántorodott. De nem esett el. A másik pillanatban már mintha szólította volna valaki. Egy bársonyos meleg hang: a Mili kisasszony hangja. Kinyitotta a szemét. Körülnézett... Senki. Egyedül volt. Közben a fiatal ember is otthagya őt, gondolva, hogy majd csak jön magától is, ha megunja az ácsorgást...

— Itt az ideje, — gondolta Zsófi... És próbálni kezdte a kocsiajtó kilincsét felnyitni, amely ajtón föl szállott: vajjon nyílik-e?

Az ajtó nyílt... S mivel ő nem akarta itthagyni ezt az öttornyos várost, azt a violaszinre festett házat, amelyben a mérnökék laknak: minden különösebb gondolkodás nélkül, mintegy belső parancsnok engedve, behunyta a szemét, aztán egyszerűen kilépett az ajtón a kocsiból... és eleresztette a kapaszkodót... Egyenesen belelépett, belesodródott a megsemmisülésbe...

Pedig éppen nem akart meghalni. Sőt éppen azért lépett ki a kocsiból, mert úgy tartotta, hogy már is nagyon messzire elvitte a vonat s ő mindenáron Mili kisasszony közelében akart továbbra is maradni, ha már nem lehet Kanizsán, hát legalább Pécsen...

... A kis szomorú Feisztuber az azon nap esti és a másnap reggeli helyi lapokat, amelyek Varga Zsófia szerencsétlen tragédiáját körülményesen és élénken kiszinezve

van a rudnak. Valamikor Sándorról, az Obrenovicsról mondtuk és irtuk (hej, de régen és sokszor irunk ezekről a rációkról): szegény kis királyt elérte a végzete. Nini: most Petárra kerül a sor. És épen akkor, mikor diadalmas harcokról tér haza. Szegény király!

A mi álhirlapirónk elfogása, lám, nem sokat jelent. Eltévedt, szegény, ez az egész. Aki küldte a nyomorultat, az nagyobbát tévedett. Annak kellene a körmére koppintani.

Madártávlatból.

Kissé bajos mostanában madártávlatról beszélni, amikor a háboru eshetőségeiről van szó és az egész világot bejárja az izgalmas kérdés: lesz-e háboru, vagy pedig az emberiség géniusza megőrzi bennünket a tömeges vérontástól. Mindenki benne van mostanában az izgalomban és influálva van azzal oly mértékben, hogy objektivitásra képtelen.

De amennyire mégis a lehetőség megengedi, megfigyelhetjük azokat a mozzanatok bizonyos madártávlatból amelyek a háborus mozgalmat előidézték és melyek azokat még most is fentartják.

Első sorban is az a meglepetés idézte fel a háborus mozgalmak kezdet-hullámain, amelyet a balkáni hatalmak nem várt győzelme okozott. Mindenki azt jövendölte, hogy Törökország meg fogja semmisíteni, fel fogja falni a balkáni hadsereget. Nem úgy történt. A török fegyverek vereséget szenvedtek és kitűnt, hogy az izlám inferioritásában van. Ez egyszerre reményeket ébresztett a szláv szívekben és elméikben. Nagy szláv balkán uralomról álmodoztak s különösen a szerbek adták át magukat e zárlatlásnak oly mértékben, hogy az már a betegséggel volt határos.

Mindez nem lett volna még veszedelmes, ha a háttérben ott nem állt volna az orosz kolosszus, amely teljes erejével azon volt, hogy a szerb ábrándok aránytalanul megnövekedjenek. Nem lehet kimutatni, hogy milyen impulzusok vezérelték az orosz diplomáciát, amikről Szerbiát felingerelte a monarchia ellen. Talán az orosz diplomácia abból indult ki, hogy királyunk már

hozták, gondosan elrakosgatta.

Még aznap délután szabad kimenőt kért a gazdájától, azt hozva fel okul, hogy borzasztóan fáj a feje és szédül, szabad levegőre van szüksége. Schwartz ur nagylelkűen megadta a kért szabadságot, aznap épp „lyukas nap” lévén, amikor alig akad valami teendő... Herman ur tehát gondosan felöltözött, fekete nyakkendőt tett (azt a ruháját vette föl, természetesen, amelyben legutóbb volt együtt a leánnyal a Ledinán, — mert hiszen más jobb ruhája nem is volt); bele tette a belső zsebébe az újságokat s a vasárnapi emlékekkel eltelve: valami nagyot akart cselekedni! Tehát: fölkereste mindazon helyeket, amelyeket Zsófi-val bejárt. (Még csak a sörházba is kiment és ahhoz az asztalhoz ült le, amelynél Zsófi-val ült. Egy jó óra időt töltött ott és ezen idő alatt megivott 3 pohár sört!) De előbb még köszöntötte a Ledinán a virágokat. Megállott a kőbánya szélén és alánézet a mélységbe. Onnét aztán ismét lekanyarodott arra az utra, ahonnét Zsófi olyan izgatottan nézte a játszó gyermekleányokat.

Majd virágokat szedett ott, ahol Zsófi szedett... Pár percet szentelt a kilátásnak is. És egy kötelességszerűen gyűlölt pillantást vetett a violás színű házra, amely Zsófit nem fogadta be. Sőt talán még az öklét is rázta felé...

Gondolta, hogy mindezzel tartozik Zsófi emlékének.

S ahogy aztán a dűlőutra ért, mely

őreg és nem szívesen lútná, ha hadserege háborut viselne. Talán más okok után indult; talán háborus párt idézte fel a félelmes szellemeket. De bizonyos, hogy biztatták orosz részről a háttérben Szerbiát.

S jöllehet az annexió idejében is ugyan ily módon biztatta Oroszország Szerbiát és biztatás után a kellő pillanatban cserbenhagyta, de a szerbek szívesen feledték el a mult fiaskóját, és tökéletesen biztak megint Oroszországban.

S hirtelen, mint felhőkből a villám, kipattant az albán birtoklás eszméje és az adriai kikötő után való vágyakozás. A nagyszerb állam megteremtésének első etapja lett volna ez.

Ezen a vesszőparipán lovagoltak a szerbek s lovagolnak mai napig is, noha sokkal kevesebb reménnyel, mint eddigé. De az európai veszedelem napról-napra növekedett és mind feketébbé lett a látóhatár a vérszélhőkötől, amelyek fölvonultak.

S most kétségbeesve kapkodnak, amikor a remények tünedezni kezdenek. Ez kitűnik dr. Arangiévi és Danilo szerb miniszter cikkéből, amely a „Tribuna”-ban jelent meg. Kifejti ebben, hogy ha Oroszország most is faképnél hagyná Szerbiát, mint az annexió idejében, akkor Oroszországot a szlávság sohasem veszi többé komolyan s akkor az is kiderülne, hogy Oroszország agyaglában álló kolosszusán nem egyéb.

Madártávlatból figyelve tehát a dolgok fejlődését, meg lehet állapítani, hogy a szerbek kezdenek kiábrándulni Oroszországból. Különbözik a szerb kabinetnek egy tagja nem használva ilyen kifejezéseket és nem ütné meg ilyen hangokat. Csak a kétségbeesés és szegény diktálhatta e szavakat a szerb miniszternek. Valósággal úgy tűnik föl, mintha a szerbek ökölrel fenyegetnék Oroszországot és szégyenlik magukat, hogy megint fölültette őket.

A vigasztaló mozzanat pedig abból áll, hogy a háborus veszedelem csökkenni látszik. S az egész bonyodalom komplexumában mégis ez a lényeges. (t.)

Minden a kihordás vagy a szétküldés körül felmerülő panaszt felelőn, vagy levelezőlapján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

rozstáblán keresztül a póros országuttra kivezet, ahol ő egy őrizetlen pillanatban az uszonnát eldobta, egyszerre eszébe jutott a kis kereskedőnek a kérdés (de meg furdalta is a lelkiismeretét, hogy rosszat cselekedett akkor!): vajjon megvan-e még a szalámi, a turó, meg a kenyérka?... Emlékezett jól rá, hol dobta el. (Azóta azt aligha találta meg valaki!) Tehát keresni kezdte. Alig tett pár lépést befelé a keresztül-kasul megfeküdt rozszba (előtte való éjjel éppen nagy eső volt), a két papirosomag csakugyan kikandikált, amelyben a kenyérke meg a szalámi volt. Odébb megtalálta a lapos kis kék üveget is.

Nem tudott ellentálni a kíváncsiságnak kibontotta az összeázott papiros tartalmát és belekóstolt a szalámiba...

Nem volt jó persze. Köpködött tőle. — Azért a kenyéret, a szalámit meg a turót (amiket már talán a hangyák is kikezdték) visszadobta a rozszba.

Hanem a kis kék lapos üveg tartalma (Schwartz ur remeke!) — az jó volt. Anynyira jó volt, hogy belekóstolt másodszer is. S mire kiért a rozsból, már nem maradt az üvegben semmi sem.

— Ezt az üveget — mormogta magában a szomorú lelkű kis ember — ezt el fogom tenni magamnak Zsófi emlékezetére: örök emlékül!... És becsusztatta az üveget a belső zsebébe az újságok mellé...

A mérnök ezután jó ideig nem mutatkozott nyilvánosan sehoh. Csakis sok-sok

Ujdonságok.

MUSZAJ NEVETNI

azokon a dolgokon, amiket az ember mostanában Abbáziában lát. És ez nem is esik rosszul ebben a kémekekkel garnirozott, szomorú időben, amikor azt sem tudjuk, mikor szólítanak bennünket, harrakész ifjakat a csatatérre, hogy üssük a muszkát, a rácot, meg a többi szedett-vedett ellenségét a magyarnak.

Mondom: muszaj nevetni az abbáziai dolgokon. Hogy miért? Lássuk csak!

Abbázia, kérem alássan, nyáron fűdőhely, a többi évszakban azonban megkapja az üdülő- és gyógyhely címet és jellegét. Jár ide mindenféle ember, akár a gyomrának, akár az idegeinek, akár a tüdejének van baja. Külön kategóriába sorozandók a szívbetegek. Ők nincsenek időhöz kötve. A sós vizet és „sok minden den egyebet” bármikor készen találják.

Ezek az úgynevezett idegenek, akik hozzák a pénzt. Azok, akik bentlakók vilálat építettek sok-sok szobával. Ezeket aztán kiadják teljes ellátással, vagy csak reggelivel, esetleg ezek nélkül, de minden esetre poloskakkal. És vannak fűszeresek, mészárosok, pékek, stbik, akik ennivalóval látják el a jött-menteket.

Világos, hogy az itt felsoroltak abból élnek, amit az idegenek költenek. A dolog természetes rendje már most az volna, hogy az összes osztrák koponyák az idegenforgalom emelésének mikéntjét studiroznák, mert — miként mindennek a világon — a fűdőhelyeknek is megvan a maguk konkurenciájuk.

Ugy képelem ezt el, mint ahogy a csemege-üzletekben van, ahol előre köszönnek a kundschaftnak, lenagyságosszonyozzák a cselédeket, előzékenyen érdeklődnek a tisztelt könyha-lovag hogyléte iránt és a tanonc siet ajtót nyitni, mikor a főnök elrikkantja, hogy: alászolgája, legyen máskor is szerencsém! Na ja, mert a legutolsó grajzleros is tudja, hogy egy kiló cukorért a plörözös kalap épp annyit fizet, mint a perkál-fej-kendő.

Lehet, hogy máshol így van, de hogy Abbáziában nincs így, azt A Tengerpart olvasói nagyon jól tudják. Pedig soha olyan kevés vendég nem lézengett Abbázia virágos sétányain (azt a költői kiszólásért szíveskedjék t. szerk. ur legálább külön 5 sort javamra könyvelni), mint most. A hatalmas platánok Arany János eperfájának képzelik magukat és lombjaik szentelen szomorúsággal bólogatnak.

mozgás miatt a Ledina dombon sétálgattak. De nem az önvád, a Zsófi tragédiája miatt tették ezt (aminek könnyen lehetne itt azt a látszatot adni), hanem azért: mivel nem-sokára megszűlelt szerencsésen a kis Bélteky trónörökös!...

Feisztuber Herman azonban, akit a mérnökék egymás között továbbra is csak a kis „Hugó”-nak neveztek, — az ő kis szatóc eszével későbbem sem tudta megérteni, hogy miért kellett tehát ennek a szerencsétlenségnek tulajdonképpen megtörténni! Maga elé képzelte még néha-néha — az akkori hirlaptudósításokból olvasott elmékedések szerint — a véres vasuti sinpárt, Zsófi otthagytott véres tagjaival... s nem tudta, hogy az egymást soha be nem érő, de mindig egymás mellett futó két vassin-vonal közül melyik a bal s melyik a jobb? Vagyis: hogy Zsófi szerencsétlen esetében melyik köriülmény volt a fontosabb és a végzetesebb a leányra nézve: nagy, primitív, régi lütsége-e gazdájához? Vagy pedig az a megmagyarázhatatlan mélységes vonzalom — amelylyel a leány Bélteky mérnök hófehér bőré, szelidszavu, igazi uri-leányos és finom lelkű huga, Milike iránt viseltetett?...

Igy tehát azt sem értheti meg Herman ur soha, hogy mivel a régi módi „cselédék” egészen kivesszek s olyanfajta cseléd, mint Zsófi volt, többé talán nem is születik: Zsófinak eme regénye tulajdonképpen az utolsó „cselédregény”!...

Nikelszky Géza.

Ebben a nagy elhagyottságban, mikor a Quarnero-kávéház főpincére is egyedül hallgatja a tenger mormolását, jönnek a magyar nyomdászok és építenek egy palotát vagy 100 vendég számára. Ráadásul még a bevaló 100 vendéget is liferálni akarják. Micsoda prima kundschaft! Aztán jön a Munkáspénztár, amelyik az icsiesi szanatóriumon kívül még egy villát is meg akar tömni idegenekkel. Van még néhány ilyen számár pénztár, a melyek tucatszámra akarják küldeni a pasasokat Abbáziába.

A jó grajzleros boldogan dörzsölné a kezeit és „micsoda pompás kundschaftok, milyen nagyszerű kundschaftok!” mormolása közben előny-árakat, jobb kiszolgálást, újévi naptárt, toronyórát láncel és a sóhaj-rendet az üvegcserepekkel igélné nekik, csak hogy magához édesgesse őket. Így tenne pld. Lussinpiccolo, Cigale, Cirkvenica, Lovrana, stb. konkurens is, mert ők jó grajzlerosok, akik megbecsülik kundschaftokat; de Abbázia? Az itteni hatóság összeröffen és „ki velük!” kiáltással elzavarja azokat, akiktől él a benszülték pék, fűszeres, mészáros, stb. adófizető. Ilyen jó grajzleros az abbáziai hatóság!

Hát nem nagyszerű ez? Ugy-e, hogy muszáj ezen nevetni. (Márk.)

—o—

A kormányzó hazaérkezése. Wickenburg István gróf v. b. t. t. kormányzó hétfőn érkezik vissza Budapestről, ahol hivatalos ügyben egy hetet töltött.

A rappresentanza ülése. A városi képviselőtestület tegnap este ülést tartott, Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével. Az ülésen 31 rappresentante vett részt.

A polgármester bejelentette, hogy Budapest december 1-én nyílt meg az elemi iskolai tanítók és tanítónők okleveleinek nosztrifikálási tanfolyama, amely 1913. júliusáig fog terjedni.

A kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta a Viale-Deák vasuti átjárójának építését, olyan feltételek mellett, hogy a Deák-Fasor mélyítésének, a Carducci-utcai hid elmozdításának s az ezzel kapcsolatban szükségessé váló átépítéseknek költségei, a magánosoknak ebből eredő esetleges követelése, végül az átjáró költségeinek a fele-része a várost terheljék. Ez utóbbi feltételt a város nem tartja elfogadhatónak s az ügyet egy legközelebbi ülésen fogják megvitatni.

Bejelenti még, hogy a községi pótdó és az ingatlanok átruházási jövedékének szabályzatait a kormány kisebb módosításokkal jóváhagyta.

Ezután felolvasták Rubinich mérnök levelét, amelyben visszautasítja egy lapnak azon vádjait, hogy ő a várost meg akarta volna károsítani. Kéri, hogy ebben az ügyben vizsgálatot indítsanak.

A podesta jelenti, hogy a vizsgálat már megindult, de nem fejeződött be. Ha befejezést nyer, az eredmény közölni fogja a képviselőtestülettel.

Riccotti rappresentante a villamoselgázolások ügyében interpellál és szigorú intézkedéseket kér. Majd szóváteszi a kapucinusok mozgófényképszínházában történt tüzesetet és kér, hogy a rendőrség tart-e itt is ellenőrzést úgy, mint a többi mozikban.

A polgármester kijelenti, hogy a kapucinusok mozijáról nincs tudomása, de majd érdeklődik az ügy felől.

Ezután áttértek a két választási bizottság megválasztására. A belvárosi választókerület bizottságát így alakították meg. Elnök: Mohovich Donát, tagok: Rossi Decio, Antoni Ginodr., Volani Domonkos, Cartesio Guido, az alközségek részére, elnök: Adelsfeld Antal dr., tagok: Bellich György, Serdoz Mária, Grohovaz János és Hamerle József.

Vita nélkül megszavazták az 1913. év első negyedére szóló városi indennitást.

A honvédeknek a régi kaszárnyában való elszállásolása ügyében előterjesztett indítvány tárgyalásánál Ossoinack János azt kér, hogy mekkora az a teher, ami az új kaszárnya építése által a városra nehezedik.

A polgármester szerint az új honvédkaszárnya építéséből nem háramlik teher a

városra, ellerkezőleg haszna van belőle. A kincstár által fizetendő bér 36—42 ezer korona lesz s nem kell figyelmen kívül hagyni, hogy a kormány a város rendelkezésére boesájtotta a mostani honvédkaszárnyát.

A városi tanács indítványát ezután egy hangulag elfogadták.

Ezután tárgyalásra került a városi fürdő ügye.

Az előadó felolvasta az új fürdő technikai leírását s a város és a kormány között létrejött megállapodást.

Ossoinack János keserű szavakkal panasolja el, hogy azelőtt a tenger Fiuméé volt, most pedig valóságos koldulni kell egy kis darabért. Szeretné már egyszer a fiumei fürdőt látni.

Rövid vita után a rappresentanza jóváhagyta a városi fürdő tervezetét.

A via Pomerio szabályozására vonatkozó indítványt vita nélkül elfogadta a képviselő testület, majd tárgyalás alá vette a kórház részére megvásárlandó Döcker-barakkok ügyét. Blasich Mario dr. főorvos a tüdővész rettenetes pusztításáról szól s azt mondja, hogy az egyik Döcker-barakot a fiók-kórház mellé fogják felállítani s itt a tüdőbetegeket lehet majd ápolni. A két Döcker-barakk együttvéve 18.000 koronába fog kerülni.

Végül a képviselőtestület megengedte a gyermekbarát egyesületnek, az olasz jótékonyági egyesületnek, a koldulás elleni egyesületnek, a Korvin Mátyás körnek és a tüzoltóknak, hogy a karnevál folyamán jótékonycélu táncmulatságokat rendezhessenek a Comunaleban.

Az ülés ezzel véget ért.

Szabad Lyceum. Patak Gusztáv Albánia fiumei levelezője hétfőn este fél hétkor tartja meg az állami felsőbb leányiskolában — általunk már jelzett előadását Albániáról.

Biasi dr. súlyos megbetegedése. Biasi Miklós dr. rendőrfőkapitány-nelyettes tegnap délután hivatalos ellenőrzésen volt a kivándorlási házban. Biasi drt hirtelen rosszul szűllét támadta meg, majd erős vérhányás fogta el. Hívták a mentőket, de mire ezek, kissé megkésve, megérkeztek, Biasi dr. igen sok vért vesztett és állapota súlyosra fordult. Bevitték a kórházba, ahol ma azt a fölvilágosítást kapták, hogy a főkapitány-nelyettes állapota még mindig aggodalmas.

Teaestély a Nemzeti Kaszinóban. A Fiumei Nemzeti Kaszinó vigalmi bizottsága holnap, vasárnap délután rendezi az idei második teaestélyt, mely táncal lesz egybekötve. Az estélyen, amely 5-től 9-ig terjed, Zsolnay Vilmos zenekara hangversenyez.

Egy utas sem volt. Olyan eset történt tegnap a Máv. budapest—fiumei gyorsvonatán, ami szinte páratlanul áll és jogot formálhat arra, hogy a krónikás megörökítse. A gyorsvonat pontosan beérkezett tegnap este 7 óra 52 perckor, a pályaudvaron készültek a szokásos fogadtatásra, a hordárok várták a keresetet, és csak akkor ámultak el, mikor a vonat nem ment be a rendes megálló-helyre, hanem mintegy 50 méterrel előbbre megállt. Pár perc múlva jött a kalauz és jelentette, hogy az 1002-ös számú gyorsvonat egyetlen utas nélkül érkezett Fiuméba. E miatt állott meg a vonat a perronon kívül és ez az a ritka eset, amit érdemesnek tartotunk a feljegyzésre.

Hangverseny Egyesület. A Fiumei Hangverseny Egyesület meghívására hétfőn, december 16-án este fél kilenckor a Rosé kvartett, amely Rosé Arnold, Fischer Pál, Ruzitska Antal és Buxbaum Frigyes hegedűművészekből áll, hangversenyt rendez a Deák-szálló nagytermében. A hangverseny műsora a következő:

1. Haydn — Quartett in re magg. op. 64. 5. sz.

2. Brahms — Quartett in do min. op. 61. 1. sz.

3. Beethoven — Quartett in mi bem. magg. op. 74.

Az országos betegsegélyző pénztár és Abbazia. A Tengerpart részletesen ismertette az abbáziai hatóságnak azt a legújabb határozatát, amelylyel nem engedte meg a magyarországi munkásbetegsegélyző pénztárnak, hogy az icsiesi-i munkás-sanató-

riumon kívül máshol is helyezhessen el betegeket. Erre a hirre ma Abbaziába érkezett Groszman Miksa, a pénztár igazgatója és tárgyalásokat kezdett a hatósággal. Végleges határozat még nincs ez ügyben, de ha a hatóság tényleg betiltja a villa fenntartását Voloséan, úgy, mint értesülünk, a pénztár végleg itt fogja hagyni Abbaziát. Igen kedvező ajánlatokat kap különben ez az egyesület Lussinpiccolóból, Cirkvenicából és Cigaléből, ahol kész örömmel látnák őket Valószínű, hogy a cirkvenicaiak ajánlatát fogják elfogadni, és így a tavasszal már hozzá is kezdenek a tervezett nagyszabású szanatórium építéséhez.

Az Adria új hajói. Az Adria-hajóstársaság két személyszállító luxus-hajót rendelt meg egy glasgowi hajógyárban. A hajók mindegyike belekerül 2,300.000 koronába és 12—13 tengeri mértföld sebességgel fog haladni.

Szigoru intézkedések a kivándorlás ellen. Ismeretes a kormányának az a rendelkezés, mely a háborús időkre való tekintettel — megtiltotta a 16 évtől 40 éves korú férfiaknak a kivándorlást. Ezzel egyidejűleg szigorú intézkedéseket léptetett életbe a határon, ahol minden utast feltartóztatnak, kikérdezik és a mennyiben nem tudja igazolni magát, vissza küldik. Így van ez most a budapest—fiumei vonalon is, ahol Gyékényesen történi ez a vizsgálat. Minden ilyen koru férfi utast leszállítanak a vonatról és ha nem tudja kellőleg igazolni magát, nem engedik tovább. Így történt meg aztán, hogy a Fiuméba és a tengerpartra gyögyulni jövők közül is sokat feltartóztatnak, amiből igen sok kellemetlenség származik. Ezek a kellemetlenségek főleg a hatóságot terhelik, mert a közönség ezekről az intézkedésekről nincs kellőleg tájékozva, mivel a hatóság elmulasztotta őket arról értesíteni, hogy Fiuméba és általában a tengerpartra utazások alkalmával is lássák el magukat kellő igazolvánnyal.

A „Fekete kéz”. A Marac-villa elleni rejtélyes merénylet ügyében a rendőrség még állandóan nyomoz. Igen gyanús körülmény, hogy Marac egyik házmeistere: Maice — mint megirtuk — öngyikossá lett. Állítólag köze volt a merényletnek. Beszél, hogy egy fiatalemberrel érintkezett s hogy ez utóbbi követte el a merényletet s ez irta volna Maracnak a fenyegető levelet is. A rendőrség a nyomozás részleteit titokban tartja.

A kikötőből. December 14. Érkezett: „Barletta” olasz gőzös Bariból, 100 zsák babbal, 120 zsák szentjánoskenyérrel, 30 tonna maggal és 50 hordó klórral; „Deák” magyar gőzös Cardiffból, 800 tonna közsén; „Pontopi” dán gőzös Velencéből, üresen; „Baron Napier” angol gőzös Manillából.

Indult: „Lucia” olasz gőzös Cataniába 660 tonna fával.

Lebukott a koriátról. Ancich József 8 éves fiúcska tegnap délután több társával az igazságügyi palota körül játszadozott. A esztalan gyermek fel akart mászni egy ott levő vasrácsra, de elveszítette az egyensúlyt és a tulsó oldalon 4 méternyi magasságból lebukott. A szerencsétlenül járt gyermeket édes anyja a kórházba vitte, hol állapotát súlyosnak mondják. A fiut lakásán gyógyítják.

Elfogott betörők. Az osztrák natár közelében szolgálatot teljesítő egyik rendőr tegnap éjjel észrevette, hogy két suhanc az egyik bolt ajtaját fészegeti. A rendőr nyakon csípte a két betörőt, akiket a rendőrségre kísért. Különbféle szerszámokat találtak náluk. Mindkettőt letartóztatták.

Az Osztrák Lloyd decemberi menetrendje. A Földközi-tengeri szolgálat: A görög—levanti „A” vonal gőzöse december 15 és 29-én rakodik Fiumében Brindisi, Patrasz, Zante, Calamata, Pireusz, Sira, Wathy, Scio, Cesme, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Konstantinpoly, Ineboli, Samsun, Karasonda, Trebisonda, és Rizeh, kikötők részére.

A görög—levanti „B” vonal hajói dec. 22-ike körül rakodnak Fiumében, Brindisi, Korfu, Patrasz, Argostoli, Calamata, Cerigo, Pireusz, Sira, Wathy, Cesme, Smirna, Metelino, Dardanelli, Gallipoli, Konstantinápoly, Ineboli, Samsun, Kerasonda, Rizeh és Trebisonda kikötők részére.

A thesszáliai „A” vonal gőzösei dec. 14 és 18-án rakodnak Fiumében, Medua, Durazzo, Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimos, Kréta, Pireusz, Volo, Saloniki, Cavalla, Dedeagatsch, Dardanelli, Konstantinápoly, Burgas, Konstanz és Odessza kikötők részére.

A thesszáliai „B” vonal gőzösei dec. 21 és 26 körül rakodnak Fiumében Medua, Durazzo, Valona, Santi, Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Lago, Dedeagatsch, Dardanelli, Rodosto, Konstantinápoly és Haidar Pacha kikötők részére.

A sziriai „A” vonal gőzösei dec. 18-ika körül rakodnak Fiumében Brindisi, Alexandria, Port-Said, Beirut, Jaffa, Caifa, Tripolis, Alessandretta, Mersina, Larnaca, Limessol részére.

A sziriai „B” vonal gőzösei december 25-ike körül rakodnak Fiumében, Brindisi, Alexandria, Port-Said, Beirut, Jaffa, Caifa, Saida, Tripolis, Alessandretta, Mersina, Larnaco és Limassol kikötők részére.

Océánszolgálat: A trieszt-kalkuttai vonal „Gisella” gőzöse dec. 14-én rakodik Fiumében Port-Said, Sut-Sudan, Djibouti, Aden, Karachi, Coiombo, Madras, Rangoon és Calcutta részére.

x Berlin-szállode Budapestén. A főváros élete újból egy látványossággal lett gazdagabb. A Révay-utca 10. sz. a. megnyitott a 140 díszesen berendezett szobából álló Berlin-szálló, melynek vezetését Winkler Otto az abbaziai Lederer-penzió volt igazgatója, a Royal nagyszálló volt titkára, a berlini Hotel Monopol volt igazgatója vette át, ami egymagában garancia a szálló előkelő szakszerű vezetésére.

TŐZSDE.

	Dec. 13. zárlat	Mai árf. 7,1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	767.—	763.75
Osztrák hitelrészvény	598.50	595.—
4%-os koronajáradék	82.75	82.40
Osztr.-magy. államvasut	661.—	656.—
Jelzálogbank	404.—	401.—
Lezámitolóbank	487.—	485.—
Hazai Bank	278.—	275.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	517.—	512.—
Rimamurányi	670.50	664.—
Salgótarjáni	695.—	694.—
Közúti Vasut	640.25	635.—
Városi Villamos	356.—	354.—
Adria	492.—	—
Déli Vasut	98.—	—
Magyar Cukoripar	2630.—	—
Rizsgyár	3600.—	—
Budapesti Gabonatózsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza áprilisra	11.82	11.86
Rozs 1913 áprilisra	10.38	10.41
Tengeri májusra	7.58	7.61
Zab áprilisra	11.—	11.09
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	598.—	594.—
Magyar hitelrészvény	769.—	766.—
Osztrák magyar államvasut	660.—	655.—
Déli Vasut	98.—	94.50
Alpesi	954.—	946.—
Skoda	687.—	678.—
Osztr. koronajár.	82.75	—

Fiúmei és trieszti értékek:	Legutóbbi kitételek átlagár.
Fiúmei 4%-os kölcsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	600.—
Fiúmei Kereskedelmi Bank	290.—
Fiúmei Népbank	106.—
Litorale Bank és Takarékszövet.	210.—
I. Horvát Takarékpénztár	5900.—
„Indeficienter” tengerhajóz.	495.—
Magyar-Horvát Gőzhajózárs.	1400.—
Magyar-Horvát Szabadhajózárs.	1090.—
Orient tengerhajózárs. társ.	1400.—
Alt. Forgalmi r. t.	2100.—
Magyar Olajgyár	202.—
Austro-Americana	260.—
Navigazione Libera Triest	550.—
Osztrák Lloyd	488.—
Stabilimento Tecnico	9625.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	392.—
I. Trieszti Rizsgyár	862.—
„Kerka” dalmát vízművek r. t.	368.—
Spalato Portland Cement	370.—
Assicurazioni Generali	366.—
Riunione Adriatica	3530.—

Minden a kihordás vagy a szétküldés körül felmerülő panaszt telefon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

LÁBADOZÓK

egészségük teljes helyreállítását a Scott féle Emulsió használata által hathatósan elősegíthetik, melyet még az elgyengült gyomor is könnyen felvesz és teljesen megemészt. Meggondolva azt, hogy az egyes alkatrészeknek jmindig egyformán kitűnő minősége a Scott féle Emulsiónak különös tápláló erőt kölcsönöz, könnyen megmagyarázható, hogy használata lábadozás idején miért oly előnyös öregnek és fiatalnak egyaránt. Emellett a Scott féle Emulsió oly izletes, hogy felnöttek és gyermekek szívesen szedik.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszerárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne G.m.b.H. címére Wien, VII, akkor egy gyógyszer útján próbaadagot küldünk.

„Margherita” mozgó

Via Alessandro Manzoni 3.

Hetenként háromszor

uj, fényes műsor!

Dr. Löw L. orvos

megkezdte rendeléseit kizárólag **bőr- és huygycsöbetegségek részére** Fiume Riva Marco Polo 10, Rendel. d. u. 123-5.

Külön várótermek.

Hálószoba Butorberendezések

és egyes butor darabok részletfizetésre is kaphatók

HERSKOVITS S. butorkereskedőnél
Via Giuseppe Parini 6. szám.

Imrò Ferenc

borbély és fodrászterme

Fiume, Via A. Manzoni 7. (Braidá).

Kifogástalan kiszolgálás.

Mindenféle hajmunka és női fésülés.

A nagy edérmű közönség b. tudomására hozom, hogy a Budapestén képviselőháznak ezen célra átalakított souterrai helyiségeiben

Vendéglői üzletemet

folyó évi október 27-én megnyitottam és készséggel állók kitűnő ételek és polgári árákkal a nb. közönség szolgálatára.

Teljes tisztelettel

Czipoth József
képviselőházi vendéglős.

Hivatalnoknő

ki a magyar, német és olasz nyelvet bírja 80.— kor. havi fizetéssel felvétetik. Cim: Via Alessandro Manzoni 3. szám, II. em. Obernyik. Jelentkezés délelőtt.

József Főherceg szálló BUDAPEST.

Modern, kényelmes, tiszta. Vendég-szobák 3.- koronától feljebb. Gőzfűtés, lift. Jutányos penzió. A keleti pályaudvarral szemben.

VIII., BAROSS TER 2. szám.

CIRKVENICA

Szálloda HORVÁTH Étterem

Penzió

Magyar ház, magyar konyha, magyar borok. - Olcsó árak.

Távirat — Telefon.

A sérelmes adótörvények.

BUDAPEST, dec. 14. Az új adótörvények miatt tegnap este gyűlést tartottak a főváros kerületi vezéremberei. Bárcey István polgármester volt az első felszólaló, a ki ismertette a tervezetet, de véleményét nem mondott. Utána Vázsonyi Vilmos mondott igen éles beszédet és azt mondotta, hogy a pénzügyminiszter kijelentése értéktelen és az a kormány, amelyik ilyen törvénnyel nyomorítja meg a polgárságot, nem érdemel kiméletet. Radikális határozati javaslatához az I. III. IV. VI. IX. és X. kerület bizottsági tagjai hozzájárultak, a többiek várakozó álláspontra helyezkedtek. Valószínű, hogy a ma délután tartandó közgyűlés igen viharos lesz.

BUDAPEST, dec. 14. A munkapárt tegnap esti értekezletének egyedüli tárgya a sérelmes adótörvény volt. A vezetők arra törekedtek, hogy a kérdésben a munkapárt egységes álláspontot foglaljon el. Az éj folyamán tudakozódtak Lukács Lászlónál, hogy nincs-e kifogása az ellen, ha az adótörvények miatt pártértekezletet tartanak. Lukács kijelentette, hogy örömmel veszi a pártértekezletet.

Ma délelőtt megjelent a Házban Bárcey István polgármester Vázsonyi Vilmos kíséretében és hosszasan tanácskoztak a vezéremberekkel. Fél 10 órakor Lukács László Tiszával visszavonult, majd bevonták a vitába Bárcey Istvánt és Teleszky Jánost. Itt Lukács kijelentette Bárceynek, hogy a kormány álláspontját csak a munkapárt értekezlete után fogja tudatni.

Bárcey igen felindultan és látható izgatottsággal hagyta el a képviselőházat és egyenesen Jakabffy belügyi államtitkárhoz hajtatott, akinek bejelentette, hogy helyettes főpolgármesteri megbízatásáról lemond, mint Budapest választott polgármestere pedig nem veszi tudomásul a miniszterelnök választását. Ebből mindenki sejti, hogy a főváros ma délutáni közgyűlése bizalmatlanságot fog szavazni a kormánynak.

A munkapárt értekezlete déli 12 órakor kezdődött. Mintegy 100 képviselő volt jelen. Lukács László szölt röviden, azután Tisza István beszélt, aki keményen elítéli Vázsonyi akcióját és Bárcey szereplését. A kormány bele ment a törvény elhalasztásába, de reformálni nem fogja a javaslatot. Utána Khuen-Héderváry szólalt fel. Az értekezlet még tart.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, dec. 14. A képviselőház ma délelőtt 10 órakor ülést tartott. A pénzügyi tárca költségvetése volt soron, amit Hegedüs Lóránt előadó ismertetett. A költségvetést, a miniszter iránti bizalom dokumentálására, vita és hozzászólás nélkül elfogadták. Ezután Tellezky János pénzügyminiszter betértesztette az appropriációs törvényjavaslatot, mely után elhatározták, hogy a legközelebbi ülés hétfő déli 12 órakor lesz.

A főrendiház ülése.

BUDAPEST, dec. 14. A főrendiház ma délután 4 órakor ülést tart, melyen a parlamenti őrségek és hadiszolgáltatásról szóló törvényjavaslatot fogják tárgyalni. Ellenzéki részről nagy támadások készülnek a kormány ellen.

Kitüntetések.

BUDAPEST, dec. 14. Ő felsége Majláth Gusztáv gróf és Csáky Károly gróf püspököknek a vallás- és kultúra terén kifejtett tevékenységük elismeréséül az első osztályú vaskoronarendet adományozta.

József főherceg balesete.

BUDAPEST, dec. 14. József főherceg az este szárnysegéde kíséretében automobilon a Hadik-kaszánba akart hajtatni. Az Üllői-út elején az autó neki szaladt egy gázlámpának, amit kidöntött. Az auto is erősen megrongálódott, de a bentülőknek nem történt bajuk.

Csáky Albin haldoklik.

BUDAPEST, dec. 14. Csáky Albin grófnak a főrendiház volt elnökének állapota az éjjel válságosra fordult. Ma reggel elhívták hozzá Szirmay Árpád apátkanonokot, aki feladta az utolsó kenetet. A katasztrófát minden percben várják.

Dirner Gusztáv meghalt.

BUDAPEST, dec. 14. Dirner Gusztáv egyetemi tanár, a híres nőgyógyász és a magyarországi nőmozgalom lelkes híve és előharcosa az éjjel meghalt.

Ultimátum Szerbiának.

BUDAPEST, dec. 14. „Az Est” értesülése szerint az osztrák-magyar monarchia most már rövidesen véget akar vetni a szerb konfliktusnak, amely Szerbia huzódó-zása miatt még mindig tart. A MONARKIA MA DIPLOMACIAI JEGYZÉKEL RENDKIVÜLI KÖVETET KÜLDÖTT BELGRÁDRA, AHOL DOKUMENTALNI AKARJA, HOGY EZ AZ UTOLSÓ SZAVA ÉS AZÉRT NEM IS UGRON KÖVETTEL, HANEM RENDKIVÜLI KIKÜLDÖTTTEL ADATJA AT EZT A FONTOS POLITIKAI OKMÁNYT. A rendkívüli követ már Belgrádban is van és csak órák választanak el attól, hogy AZ ULTIMÁTUM, AMELY A VÁLASZT ZÁROS HATÁRIDŐ ALATT KÉRI, a szerb kormánynak átadassék. A jegyzék igen erélyes hangú és részletesen felsorolja azokat a módzatokat, amelyek szerint a világtörténelemben páratlanul álló prizrendi esetért elégtételt kér.

Orosz hadikészülődések.

BERLIN, dec. 14. A Vossische Zeitungnak jelentik Pétervárról: Nemcsak a délnyugati katonai kerületekben, hanem Péterváron is nagy katonai előkészületek történnek mozgósítás esetére.

A király szava.

FRAKFURT, dec. 14. A Frankfurter Zeitung mai száma királyunk egy szenzációs nyilatkozatát közli. Ő felsége — állítólag — egy Bécsben járt magas állású diplomata előtt kijelentette, hogy Oroszország magatartását korrektnek tartja. A hír igaz

voltáért természetesen csak az idézett lap felelhet.

Szerb örület.

BELGRÁD, dec. 14. A Tribuna ma vézereikkel közöl „Háboru Ausztria ellen!” címmel és azt fejtegeti, hogy a szomszéd monarchia álláspontja bizonyos körülmények közt a háborut jelenti, tehát tlatolgtatni kell az eshetőségeket: a szerb tüzérség felszerelése modern, az osztráké elavult. Azok a szerb hősök, akik Monasztirnál olyan dicsőségesen harcoltak, maguk előtt fogják kergetni az osztrák sereget, amelyről sehol a világon nincsenek valami jó véleménynyel. Ausztria-Magyarországot a boszniai események arra intik, hogy emlékezzék Had silojára. Akik attól félnek — folytatja a cikk — hogy Ausztria-Magyarország okkupálni fogja Szerbiát, tudják meg, hogy Ausztria-Magyarország ily lépésre nem vállalkozhatik, mert európai háborut idéz föl, amelynek végső eredménye Ausztria-Magyarország felosztása volna. A felosztásnál Németországon, Oroszországon és Románián kívül Szerbia is tekintélyes részt kap a monarchia területéből.

Flottademostráció az albán partokon.

RÓMA, dec. 14. Ausztria-Magyarország legrövidebb idő alatt flottademostrációt rendez az albán partokon. A tüntetésben részt vesznek az olasz és a német flotta hajói is.

MILANO, dec. 14. A „CORRIERE DELLA SERA” ÉRTESELÉSE SZERINT A TARANTOI KIKÖTŐBEN HORGONYZÓ KÉT PÁNCÉLOS PARANCSOT KAPOTT, HOGY LEGFELJEBB 24 ÓRA ALATT INDULJON EL A KIKÖTŐBŐL.

Oroszország békére hajlik.

SZENTPÉTERVÁR, dec. 14. Az orosz kormány mindenféleképp elejét akarja venni a háborus készülődéseiről való híreszteléseknek. Orosz kormányférfiak folyton nyilatkoznak, hogy Oroszország nem akarja megtámadni a monarchiát.

Szenzációs eljegyzés a királyi családban.

BUDAPEST, dec. 14. A hivatalos Budapesti Közlöny mai számában a következő értesítés jelent meg:

Eleonora főhercegnő, Károly István főherceg és Mária Terézia főhercegnő leánya, több esztendei szívbeli vonzalmának engedve, ő császári és királyi apostoli Felsége tudtával és fenséges szülőinek engedelmével szeptember hó folyamán jegyet váltott Kloss Alfonz sorhajóhadnaggal. Elhatározása saját akaratából lemondott az uralkodó család tagjait megillető minden jogról és kiváltságról. Az esküvő január hónapban lesz.

Eleonora főhercegnő Károly István főherceg és Mária Terézia főhercegnő (Károly Salvator főherceg leánya) legidősebb gyermeke, aki 1886-ban született. Kloss Alfonz szintén egészen fiatal ember még, aki 1908. november 1-én lett sorhajóhadnagy. A fiatal pár évekkkel ezelőtt ismerkedett meg egymással, midőn Károly István főherceg családostul huzamosabb ideig Pólában tartózkodott. Akkoriban a főhercegi család a „Lacroma” hadijachtot, a haditengerészeti parancsnok hajóját használta és a sorhajóhadnagy ennek volt a parancsnoka. Később nagyon gyakran voltak együtt Abbaziában, ahol a főhercegek egy-egy más után több telet is töltöttek. Az abbaziai

mulatságok közben támadt a vonzalom, a mely most a fiatal pár frigyét megteremtette. A főhercegnő igen csinos leány, akit nemrég egy külföldi uralkodóház herceggjével akarták összehozni, de ő akkor kijelentette, hogy Kloss sorhajóhadnagy felesége akar lenni.

Edl konzul Bécsben.

BÉCS, dec. 14. Edl konzul ma délelőtt hosszabb ideig konferált Berchtold gróf külügyminiszterrel és Machio külügyi osztályfőnökkel.

A konzul az értesítés során jelentést tett a Prohászka-ügyről. A jelentés részleteiről semmi sem szivárgott ki.

Gyilkos színész.

MÜNCHEN, dec. 14. Justus Frigyes 24 éves boroszlói színész tegnap este az itteni Schwabing szállóban Baumann Frida énekesnőt több lövéssel megölte.

A balkán háboru.**Bombázták Durazzót?**

TRIESZT, dec. 14. Tegnap este elterjedt azt a hír, hogy az egyesült osztrák-magyar, német és olasz flották bombázás alá vették a szerbek által megszállott Durazzót. Egy később érkezett hivatalos távirat megcáfolta a hírt, amelyet légből kapott koholmányoknak minősítenek.

A béketárgyalások.

LONDON, dec. 14. A béketárgyalásokra delegált török megbizottak azt az utasítást kapták, hogy a görögökkel semmiféle béketárgyalásokba ne bocsátkozzanak.

Béke karácsonyra.

KONSTANTINÁPOLY, dec. 14. Resid pasa, aki ma utazott Londonba a béketárgyalásokra, egy laptudósító előtt úgy nyilatkozott, hogy véleményes szerint karácsonyig a béketárgyalások kedvező eredményre fognak vezetni.

Tengeri ütközet.

KONSTANTINÁPOLY, dec. 14. A Besica-öböl torkolatánál két török torpedónaszád erős ágyuzás után elfogott egy görög torpedónaszádot és behozta a Dardanel-lákba.

Janina felszabadítása.

KONSTANTINÁPOLY, dec. 14. Hivatalos jelentés szerint a török katonaság felszabadította Janinát. A görög csapatok Valona felé akartak visszavonulni, de a török csapatok Metzovo felé szorították őket.

Görög vereség.

RÓMA, dec. 14. A Giornale d'Italia-nak jelentik: Delvino és Santi Quaranta között görög-török ütközet folyt le, amelynél a görögök vesztek. A török katonaság Riza Ali pasa vezetése alatt a tengerig visszaszorította a görögöket. Santi Quaranta lángban áll. Nem tudni, hogy a menekülő, vagy az üldöző seregek gyujtották-e fel a várost.

Skutari ostroma.

CATTARO, dec. 14. Skutari ostromlóból ostromlottak lettek, akik most védekezésre vannak szorítva. A törökök folyton kitérnek a várból és messze elűzik a montenegrójakat, akik a nagy hidegtől ki vannak merülve, azonkívül járványos betegség is pusztít köztük.

Görög győzelmek.

ATHÉN, dec. 14. A görög seregek nagy győzelmet arattak a török sereg felett. Etorachont megszállották és a törököket visszazűtték Karjesz faluig.

Bolgár kegyetlenkedések.

LONDON, dec. 14. A „Daily Mail”-nak táviratozzák Konstantinápolyból: Gefgeliben északnyugatra Szalonikitól körülbelül 80 kilométer távolságban és a Strumnica vidékén bolgár bandák irtózatos kegyetlenkedéseket követnek el a mohamedán és görög lakosságban.

Románia a hármasszövetség mellett.

PARIS, dec. 14. Az „Echo de Paris” írja, hogy nem lehet tovább rejtegetni azt az igazságot, hogy Románia a hármasszövetség, de különösen Ausztria-Magyarország oldalán áll, és hogy az esetben, ha Oroszországgal, vagy Szerbiával konfliktus törne ki, Károly király azonnal kiadja a mozgósítási parancsot és a monarkiával egyetértésben fog eljárni.

Kancellárválság.

BERLIN, dec. 14. Beavatott körökben beszélnek, hogy Németországban legközelebb kancellár-válság lesz. Amint nyugodalmasabb idők következnek — mondja a hír — Bethmann-Hollweg lemond és helyét Tirpitz tengerészeti miniszter foglalja el.

Kopott vagy kifakult angol **bőr-butort** bármely színre újra **átfestek**. Szintartósságért kezesskedem. **EISLER S.** kárpitos
Via Aless. Volta 4. Telef. 959.

Apollo Színház

Igazgató: **TROPFAUER ÁRMIN**
Via Alessandro Volta 6 (A De la Ville és az Imperiál szálló közötti utcában).

Naponta nagy művészi előadások.

Singer, a tartalékos.

Kacagtató bohózat.

Az összes tagok fellepte.

Kezdeté fél 9 órakor.

Helyárak: Paboly 5 személyre K. 15.-, Páholyülés K. 3.-,
Fentartott hely K. 2.- II. hely K. 1.-

Előadás után **kabaré szabad bemenettel.**
Meleg konyha egész éjjelen át!

MOSÓDA A CSILLAGHOZ

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a Via Remai 2 sz. alatt **mosódát nyitottam.**

Gyors és kifogástalan kiszolgálás. Magyar tulajdonos. Via Remai 2. — Telef. 15-87.

Karácsonyi cipővásár Kobraknál

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy folyó hó 14-ikétől ez év végéig az összes mult idényről visszamaradt cipőket a **bevett árakból leszámítandó 10—20% árengedmény mellett** árusítom, ezáltal alkalmat óhajtok nagyrabecsült vevőimnek adni, hogy ünnepi cipőszükségletüket a szokottnál olcsóbban szerezhessék be. — Mélytisztelettel

VÉRTES S., Kobrak cipőraktár
CORSO 46.

A legajánlatosabb fiumei szállók:**„Deák” szálló**

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia” szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitünő konyha és árnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni ősforrás sör.

Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula.

Belaria vendéglő

FIUME

(Georgevics-ház) Via Fratelli Branchetta.

Kitünő magyar konyha. Izletes ételek. Kifogástalan italok.

TELEFON 13-35.

Hutter János

vendéglős.

Magyar anyanyelvű gépiró kisasszonyt, aki folyékonyan stenografál felvesz a papírgyár..

Csakls írásbeli ajánlatokat veszünk figyelembe.

Magyar borok!

Ajánlok kitünő visontai és mátra-hegylajai **fehér rizling** és **vörös borokat**, szavatolt természetes tiszta minőségben, literjét 80 fillérért, avagy házhoz szállítva, fogyasztási adóval együtt 1 koronáért,

PAUK ÖDÖN - FIUME, Riva Szápary 16.

Le-kisebb vétel 30 liter. Mintát ingyen.

VELENCE

Bonvecchiati szálló

a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás, lift, gőzfűtés, fürdők, nagy éttermek.

— Teljes penzió napi 10 líráért. —

Szines szövetfüggönyök páronként 7.- koronától feljebb

Gyapóétamine függönyök garantált színek párja K. 13.50

Kiváló alkalom axminster-szőnyegeken 175×250 K. 25.-, 200×300 K. 36.-

Bonne femmes tüllből rávarrott mintákkal drbja K. 4.-

Ágytakarók tüllből rávarrott mintákkal 220×330 drbja K. 11.50

Plusz asztalterítők rávarrott mintákkal drbja K. 17.-

Cheniglia lambrequin drbja K. 7.60

A nagy őszi idényre

megérkeztek már a

Szőnyegek

és

függönyök

Gazdag választék juta-zsineg-tapestry-velour és xylo futókban, ágyeiőkben, teljes garnitúrákban, szövet- és csipkefüggönyökben, bonne femmes, stores és brise-bise-ben.

Óriási**választék**

a következő minőségű szalón-, ebédlő- és hálószoba szőnyegeken:

Gyapju Tapestry Velour

(a nagybecskereki szőnyegyárból)

Axminster Argaman

és kézzel előállított szőnyegeken.

Tisztelettel

WEISS M.

FIUME Corso 11

Trieszt Corso 9

Bécs IX.

Szabott árak!

A BALKÁN HABORU

miatt a
Törökországba, Szerbiába, Bulgáriába,
Görögországba és
MONTENEGRO-

ba irányított export teljesen megszűnt. Ezért
kénytelen vagyok mindennemű játék- és disz-
mű árúimon

karácsonyi

ajándékul nevésségesen olcsó árakon túladni!
Fiume városa és az egész környék—
Abbazia, Lovrana, Buccari, Portoré, Cirque-
nizze és

NOVI BAZAR

ROSENTHAL-nál vegyen tehát
(FIUME, Piazza Dante 1 sz.)

KARACSONYRA

ajándékot, mert akkor biztos, hogy otthon
BÉKE LESZ!

Betegápolás

Az összes gyógykezelési eszközök, n. m.
sérvkötők, haskötők, gummigörccsér-haris-
nyák, egyenestartók, testgyógyászati gépek,
műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyer-
mekágyas felszerelések, masszáló- és vil-
lanygépek a legmegbízhatóbb minőségben
csakis

FISCHER PÉTER ÉS TSA R.-T. cégnél
ALAPÍTTATOTT 1856. Telef. 958.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 6. szám
szerezhetők be.

Most megjelent legújabb képes árjegyzéket kívá-
natra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.

I Fiumei magy. Uri és Női Fodrászterem

Adria palota. Telef. 11-60.

Ujjonnan és higienikusan
berendezett külön kabi-
nokban olcsón végez-
tik **fejmosás, hajfestés,**
onduláció, divatos fé-
sülés és manicure. Nagy
raktár divatos betétek-
ből, vágott hajból és pi-
pere cikkekből.

A higienikus uri teremben gyors és pontos kiszolgálás.

Legfinomabb kivitelű függőkbe, mell-
tükbe és karcsattokba foglalt elsőrendű
brilliansok, gyöngyök, smaragd,
zafir és rubinok, továbbá medaillonok
és nyakláncok leggazdagabb választékban s
olcsó szabott árak mellett kaphatók

Engelsrath I. ékszerésznél

Fiume, Dante-tér 5. Fiók Abbaziában

ÓH JAJ! KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG

és elnyálkásodás ellen
gyors és biztos hatásúak

EGGER MELLPASZTILLAI

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 és 2 Kor.
Próbadozoz 50 fill.

Kapható gyógyszertárakban és drogeriákban.

Fő- és szétküldési raktár: **Dr. EGGER LEÓ és EGGER I.**

Budapest, VI., Révai-u. 12.

Kapható: Fiume és Sussak minden gyógyszerárán és drogériájában.

Megfojt ez az átko-
zott köhögés.

ÉLJEN!

Eg germellpasztilla
csakh-amar meggyó-
gyított!

„A TENGERPART“ Telefon száma 2-29.

**FIUMEI ÉPÍTŐ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

Valscurignei parcellázott telepen 2-3-4 szobás **családi há-**
zakat, villákat és több lakásból álló **emeletes házakat**
épít modern kivitelben a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett
eladásra és bérbeadásra.

A telepen, a melynek kiterjedése circa 170.000 m², **telkek**
is eladók. **A telep csatornázással, vízvezetékekkel s vil-**
lanyvilágítással van ellátva.

A társaság ipartelepén gyártott **égett mész, zuzott ka-**
olics, homok és kölliszt olcsón kapható.

Értekezni lehet a társaság műszaki irodájában

Via Clotilde 4 szám a.

! 3 Kg. legfinomabb fehér lisztet és 1 Kg. kockacukrot

kap mindenki **ingyen és bérmentve,** a ki december 25.-éig egy

„ECLIPSE“ Tésztadagasztót

vesz vagy levelezőlap útján utánvétellel megrendel!

A közeledő **KARÁCSONYI ÜNNEPEK** alkalmából
az „Eclipse“ tésztadagasztó

ujabb intézke- **18.** koronába
désig csak kerül.

Vidéki rendelések gyorsan hajtatnak végre. Minden egyes
„Eclipse“-tésztadagasztó pontos használati utasítással ke-
rül postára. Megrendelések címzendők:

ECKEL EGON - FIUME

VIA CARDUCCI 14 (Telefon 10-45).

Eclipse-tésztada-
gasztó minden konyhá-
nak legfontosabb háztar-
tási tárgya.

3 percen belül

lehet vele 1-6 kiló keny-
ret, süteményt és minden-
nemű tésztát tökéletesen
dagasztani.

Nyilvános köszönet

Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak, cs. és kir. udvari szállító, Neunkirchen, Alsóausztria, feltalálójára

Wilhelm-féle Teának.

Hogy én a nyilvánosság elé lépek, teszem ezt azért, mert kötelességemnek tartom Wilhelm Ferencgyógyszerész urnak Neunkirchenben, halás köszönetemet nyilvánítani azon szolgálatáért, melylyel a Wilhelm-féle tea az én

fájdalmas reumatikus szenvedéseimet

megszüntette és ezért azoknak, kik ezen rettenetes betegségbe estek, ajánlom a tea használatát. 4 heti használat után nemcsak teljesen megszűnt a fájdalom, hanem dacára annak, hogy már 6 hét óta nem iszom a teát, az egész testalkatrézsem megjavult. Én megvagyok győződve, hogy mindenki, aki hasonló betegségben szenved, ezen tea használatával a feltalálót, Wilhelm Ferenc urat, úgy mint én, áldani fogja.

Kiváló tisztelettel Butschin-Streifeld grófnő főhadnagy-neje.

Ára csomagonként 2 K, 6 csomag 10 K.

Hol gyógyszerertárban s drogériában nincs, direkt küldés!

Kawa-Santal-Kapszulák kitünő szer húgycsőfolyás kankó, herelob, hólyaghurut és idült fehérfolyás ellen. Meglepően gyors hatás. 1 doboz ára 3 korona.

Dr. Bojta-Injekció ezzel egyidejűleg használva. Orvosiilag ajánlva. 1 üveg 1 kor. 60 fill.; ehhez egy fecskendező férfiakra vagy nőknek 1 kor. 50 fill. Eredményért kezesség.

Universal-Fluid felülmulhatatlan hatású testszagattatásoknál, reuma-, csuszfej-, fogfájásnál és bőrvizketegységénél. 1 próba üvegcsé 40 fill. 1 nagy üveg 1 kor. 50 fill.

SKRIBANEK K. M. gyógyszerertára a „Kereszt“-hez,
Temesvár, Erzsébetváros, XIV., Hunyadi-ut 30.
Viszontelárusítók jól fizetve.

ABBZIA

CAFÉ WAGNER KÁVÉHAZ

Fényűzően berendezett kávétermek. Külön játék és billiard szalonok. Tengerparti terras és kerthelyiség. Bel- és külföldi lapok nagy mennyiségben. Különlegességek és frissítők Számos látogatást kér

WAGNER RICHARD, tulajdonos

LOVRANA LEGOLCSÓBB és legjobb étterme

„a szép karintiai nőhöz“
(„Zur schönen Kärntnerin“)

TÓTH JANOS

Magyar vendéglője

a legolcsóbb Fiumében.
Via Alessandro Manzoni 10.
Kőbányai polgári sör.
Magyar és dalmát bor.

Ha egészségét félti

„ADRIA“

savanyu vizet igyék, mely igen olcsó és kristálytisza. Baktériummentes magas hegyi forrásvíz. Természetes szénssavval telítve fertőző betegségeknek, étvágyzavaroknak és emésztési nehézségeknek igen hasznos ital. Borral keverve kellemes üdítő hatású.

Mindenhol kapható!

Töltőtelep ABBZIA Friedrichshof.

Wetzler Testvérek azelőtt Gondrand Testvérek, Nemzetközi Szállító Rt. fiókja Trieszt.

A legmegfelelőbb gyűjtőforgalom, különösen élelmiszereknek, Trieszttől Bécsig. Közvetlen fuvardíjtelek magyar és dalmát kikötőkből Bécsbe.

Népkerti-Vendéglő.

:-: Tel. 14-95 :-: :-: Tel. 14-95 :-:

Elfogad előjegyzéseket ebédre és vaesorára havi 36 K-tól teljebb. Magyar és olasz konyha, hideg eledelek, kávé, kül- és belföldi likörök és borok.

Nagy termék, szinpad s 2 zongora állnak rendelkezésre ünnepek, vagy szórakozások céljaira. Tekepálya és Golyójáték.

Ülések, családi vagy társasösszejövetelek, bankettek céljaira nagy szalón az I emeleten. Előjegyzések telefonon is. Hajnali 4 óráig nyitva.

A népkerti főkapu bezárása után bejárat Via del Gelsin, (Szent András kápolnánál).

„Styria-Universal“ Kötőgépek

megmunkálnak finom és vastagszálu pamutot ugyanazon gépen. Arjegyék ingyen. Részletfizetésre is. Styria-Kötőgépgyár, GRAZ III.

GYAKOROLT FODRÁSNŐ,

ki ondulál, s alkalmi fésülést vállal, uriházakhoz ajánlkozik. Cim Via Municipio 7, II. em.

Renko Ferenc Kávéháza

ABBZIA, a Tommasich Fürdőnél

Árak:

Fehér kávé	30 fillér
Tea rumimal	40 „
Üveg sör	40 „
1 liter bor	1.20 „
Tej	24 „

LOVRANA

„Adria“ kávéház

Nagy strandterrasse, gyönyörű tengeri kilátás. A legelőkelőbb társaságok találkozó helye. Abbaziából hajón és villamoson kellemes kirándulás.

Tulajdonos: Glück Alfonz a Quarnero kávéháznak sok éven át volt igazgatója.

Trieszt a pályaudvarral szemben

„Alla Stazione“ étterem

A bpesti háziezred tisztikarának és a trieszti magyarságnak találkozóhelye.

Kitünő konyha. - Mindenkori friss sör. Olcsó árak.

Tulajd. Andriancich Ant. a fiumei Deák szálló volt aportás.

Magyarok!!

Aki jó tisztán kezelt bor akar inni, vagy frissen csapolat kőbányai sört, aki jó magyaros ebédet és vacsorát akar enni az siessen

Misics András vendéglőjébe

Via Francesco Petrarca 6.
Éjjel 2 óráig nyitva.

A legkellemesebb izü és legolcsóbb savanyuviz a

Pécsi Tettye : forrásvíz :

kapható minden drogeriában és étteremben.

Fiumei raktár: Fratelli Tausz cégnél - Telefon 186 szám.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart“ lapkiadó vállalat.

VETERAN - Targysorsjáték-

rendezi az ő Felsége a Király legmagasabb védnöksége alatt álló

Finmei I. Hadastya Egyesület.

1000 nyeremény 20.019 kor. összértékben.

Főnyeremény Kor. 10.009.

Huzás a n. mélt. m. kir. pénzügyministerium rendelete alapján:

1912 december 29-én.

Sorsjegyek minden bankban és dohánytözsében kaphatók.

Egy sorsjegy ára egy Kor.

A legalkalmasabb karácsonyi ajándék.

„Varázsfuvola“.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani.

A „Varázsfuvola“ rendkívül kellemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Díszes kivitelben, kottafüzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona.

Csakis Wagner „Hangszer-Király“ országserte elismert legolcsóbb hangszeráruházában kapható. Budapest, József-körút 15. - Gyorsjavító műhely. - Kérjen fenyképes hangszerárjegyzéket.

Hotel „Vinodol“ CIRKVENICA

Étterem - Kávéház - Penzio

Nyomatott a „Polinnia“ nyomdában Fiume.